

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szemléni részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 ft.
Fél évre . . . . . 2 ft.
Negyedévre . . . . . 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-fele házában, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetési pénzek legzélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Aratás után.

Az aratás nagybárá beveződött, csak a cséplőgépek egyhangu zakatolása hangzik még ott, hol a községek lakói földmiveléssel foglalkoznak. A gazdák néhány hét eltelte után magtárukba takaríthatják munkájuk gyümölcsét, melyet annyi verejtékes fáradsággal érdemelték ki az anyaföldtől. — Mint az elmúlt években, úgy az idén is kevés a munka jutalma; a föld fukarul fizetett, mert az elvetett magnak alig adta meg átlagosan az ötszörösét. Különösen gyengén fizet a tavaszi vetés; nem is csoda, hiszen a természet is sújtotta a magyar földmivest! Egyik hét a másik után pergett le, a nélkül, hogy az ohajtott eső felüditette volna a fonyadozó növényzetet; szárazság szárazság után jött; az izzó napsugarak leperzselték az ország legnagyobb részén a gabonátáblákat, mezőket, réteket. Télre való kenyér ez évben sem igen kerül a munkás osztály asztalára, mert a mi kevés lisztnek való termett is, azt felemészti a már előre jelentkezett napi szükségek moloh gyomra, no meg a nagy adó! Takarmány sincs elegendő mennyiségben s így a jómagával is tehetetlen gazda, kénytelen potom áron eladni igavonó jószágát s vele együtt a jövő termés reményét is, a mennyiben trágyát nem gyűjthetvén, a kiélt, sovány földeket sem kövérítheti meg kellőképen.

Szomorú, kétségbeesett helyzet, mit zordnabbá tesz azon tudat, hogy ami kevés terményünk van is, nem értékesíthetjük kívánt módon, mert ki vagyunk zárva a nyugati államok gazdag piaczaiból. Igaz, hogy a buza ára a mult-hoz képest szembeszökőleg emelkedett, de vajmi gyenge gyógyír ez arra a mély sebre, melyet az eddigi évek vágtak a nemzet szív-erén! . . .

De lenne bármennyi terményünk is, félig-meddig holt tőkévé válnék reánk nézve, mert a védvám magas, nem versenyezhetünk a külfölddel! Azonkívül a szállítási költség is sokba kerül, mert míg Orosz- és Törökország a messze távolság és tetemes vámösszeg daczára is dusan jelenik meg terményeivel Európa legna-

gyobb gabnapiaczain, addig mi magyarok — a fennforgó viszonyoknál fogva — csak szegényesen képviselhetjük honi produktumainkat s alig marad a jövedelemből annyi, amennyi családuink fentartására elegendő volna.

Aztán ott áll még előttünk Amerika is, melynek 200 millió holdnyi dúsan termő szántó földje van, azonkívül ugyanannyi mennyiség még munkás kezekre vár! Hozzá még a termés is gazdagabb, a szállítás is olcsóbb, úgy hogy a vám- és távolság daczára is jutányosabban bocsáthatja áruait forgalomba, mint mi Európaiak. Elnyom, leszorít bennünket s velünk együtt continensünk valamennyi gabnatermelő országait! Minden erőlködésünk sisiphusi munka, mely méltán keserítheti, esüggeszetheti el a földmivelőket!

Aztán vegyük ezekhez az állami terheket is, melyeknek áldástalan kifolyása a folytonos adó-emelés s a nép inségre juttatása. Egész Európa hadilábon áll, a temérdek fegyveres embert fizetni kell az államoknak, fizetni a nyomorban sýnlódó nép véres verejtékes keresményéből! — Ily körülmények között lehetetlen a megélhetés, ha csak az által nem segítünk némileg magunkon, hogy mi is elzárjuk kapuinkat a keleti tartományok előtt. Rút önzéssel szemben mi sem lehetünk lovagiassak, elnézők; az előzékenység és gavalléroskodás kora lejárt; fel kell ébrednünk eddigi ál-munkból, nehogy majdan könyezni legyünk kénytelenek saját bukásunk felett!

De ez még mind nem elég arra nézve, hogy a nyomorba sýlyedt földmiveseinket kisegítsük az örvényből, mely már-már összeszappi készül fejük felett. Itt az államnak egyéb fontos teendője is marad, nevezetesen: az olcsó és könnyen hozzáférhető hitel megteremtése, a termények szállításának olcsóbbá tétele, különösen pedig a malomipar föllendülésének kieszközölése. Aztán az állattenyésztésre is nagyobb gondot kellene fordítani, mert ez több okból fontos, növeli az állományt és a jövedelmet; szolgáltat trágyát, melylyel termőképessé tehetjük a kiélt

elsoványodott szántóföldeket. A rétek mesterséges öntözése is kívánatos volna, mert Magyarország éghajlata, a nagymérvű erdőirtások miatt, szem-betűnőleg megváltozott, elannyira, hogy gyakran még a sűrű felhőköl sem lehet a legbuzgóbb imádkozás daczára is esőt lekönnyörögni!

Mesterséges eszközökhöz kell tehát folyamodnunk, és ez nem is olyan nehéz; bebizonyították ezt az élelmes külföldiek kézzel foghatólag. Nekünk csak utánozni kellene őket, — utánoznunk, ha — ki nem aludt volna még lelkünköl a tevékenység szikrája! De a magyar csak magyar marad, ki a munkájára való sikert egyedül az égtől várja, pedig meggyőződhetett volna ezredéven át azon közmondás igazságáról: „Segíts magadon, az Isten is megsegít!“

Ezeket tartanók mi az állam és a gazdaközönség egyik legfontosabb, legelhalaszthatlanabb feladatának!

De mit beszélünk mi efféle nagy dolgokról; a mi kormányunk és népünk úgy sem kapacitálható kormány és nép, s így biztosra vesszük, hogy jelenlegi jóakaratu indítványunk is csak pusztába kiáltott szóhalmaz leend, mint volt a többi . . . talán üdvös indítvány!

A mult téltelensége kötve tart bennünket, s nem látjuk megtestesülve azon régi állítást: „Tempore mutantur et nos mutamur in illis!“

Koritniczáról.

Julius hó közepe.

Nem lesz érdektelen, ha lapunk olvasói előtt egyet-mást elmondunk arról a hírhedt fürdőtelepröl, melyet sokan magyar Karlsbadnak szeretnek nevezni.

Koritnicza magas hegyektöl körített mély völgyben fekszik; hírért gyógyerejü vizének, balsamos levegőjének köszönheti leginkább. Fekvése nagyszerű, elragadó, az egész telep rengeteg fenyvesből áll, melynek phantastikus tömkelegében díszes nyári lakok rejtőznek.

A koritniczai ásványvizek már a mult században ismeretesek voltak Liptó megye lakói előtt, kik közöl a tekintélyesebb családok csoportosan keresték fel nyáron át e kitünő gyógyhelyet, mely akkor még egy vadon állapotban levő rengeteg fenyvesnél alig volt egyébnek tekinthető. A szegényebb sorsu lakosok sem maradtak

T A R C Z A.

Rodostó és a bujdosók sírjai.

(Thaly Kálmán történelmi kutatásai a helyszínén, közölve a „Századok“ f. évi június és júliusi fizeteiben.)

A kurucz-korszak lelkes és fáradhatatlan történetbívára oly érdekesen adja elő rodostói kutatásait, hogy érdemesnek találok a szélesebb körben való ismertetés czéljából a „Gömör-Kishont“ azon olvasóinak is bemutatni, kiknek nevezett szaklap nem jut kezébe.

„Méla hangulatu“ bevezetés után Rodostó (törökül Tekirdag) multjára tevén kitérést, leírja utját Konstantinápolyból 3 ott élő hazánkfia kíséretében. Majd megismerttet „a régi idéktöl fogva ott megfordult ama honfitársaink által nyújtott vázlatokkal, a kiknek tollaiból ilyen korunkra feumaradt.“

Első ezek között Komáromy János, Zrinyi Ilona és Thököly Imre hű titkárja, ki ezek rodostói időzését írta le naplójában. Ugyanis Rodostó környékén egy sósizú ásványviz forrás s e mellett egy moesáros tócsa van, melyeket ivás és fürdésre sok beteg használt régente. Thökölynek is ezt ajánlották a konstantinápolyi orvosok közsvénybaja ellen, ki 1700 nyarán oda is utazott nejevel s titkárával.

Sokkal behatóbb ismertetését adja Rodostónak Mikes Kelemen, kinek „Törökországi Leveleit“ irodalmunk történetéből mindnyájan ismerjük.

A mult század végén két honfitársunk járt ott. Az egyik Mészáros nevű szolnoki hazánkfia, kinek utjáról a „Hadi és más nevezetes Történetek“ cz. bécsi magyar hírlap tudósít 1789-ben. A másik egy kassai „magyar orvos-doktor“, kinek keleti utjáról a „Magyar Mercurius“ 1794-ben szól.

A jelen században 49 iki emigránsaink közül voltak ott néhányan, de feljegyzéseket nem tettek közzé.

Nevezetes utazás volt azontán 1862-ben id. Kubinyi Ferencz, Ipolyi Arnold s Henszelmann Imre tudósaink utja; de, bár tettelek feljegyzéseket s felvették a siremlékek rajzait, nyilvánosságra nem hozták, csak szóval beszéltek sokat a látottakról ismerőseiknek, köztük

Thalynak is. Különösen nagy volt ott, mint szerzőnk írja, „az agg Kubinyinak határt nem ismerő felbuzdulása, elérzékenyülése a szent helyek láttára. Ipolyinak misét kellett szolgálni a Rákóczy kápolnájában, — mialatt a nyakas lutheránus Kubinyi térdepelve sirt.“

1877-ben járt, Thaly előtt, az utolsó magyar ott, Kutscher-Hugó, ki azonban németül adta kifejezéseit a „Pester Lloydban.“

Ezeket előre bocsátva, részletesen beszéli el búvárunk saját tapasztalatait, melyeket ott a helyszínén 1888. okt. 7. és 8-ikán szerzett.

Rodostó — írja — Rumélia tartomány egyik szan-zsükságának, — kerületének, — tehát egy kormányzó-pasának s egyuttal egy a görög mint az örmény érseknek, metropolitának székhelye. A Máványtenger mellett a legnépesebb város; lakossága 30 ezerre tehető, kiknek féle török, a többi örmény, görög és spanyol zsidó. A magasabb miveltség megszerzésére is van alkalom állami lyceumában.

Fekvése a tengerről tekintve nagyon kies, mondhatni bájos. A többnyire szép csillogó kék, derült tükür Marmora e ponton félhold alakú öblöt képez, melyet szelid emelkedésű, lejtős oldalú magaslatok, balmok környeznek. Ezeken épült a város terrasseszerűleg.

A tengerről tekintve jobbra van a török városrész, középen a pasa palotájával, mely félig faból, félig kőből épült sárga nagy épület; körülé kaszárnyák s hivatalos épületek; 7 minaretje s ugyanannyi mecsetje van.

A török városhoz esatlakozik a zsidók kis negyede, ehhez a görög városrész, mely Rodostó közepét képezi s ettől balra a már tisztán keleties örményvárosrész. Ennek végén tul, alant a tengerparton, fehér márványból álló csurgókat látható; ez a „madzar eszesme“, a Rákóczy kútja. E kut feletti dombon, hátrább, a török városrész 7 minaretjének mintegy pendant-jául 7 szélmalom áll, sőt egy új kis gőzmalom is. E kellemes és egységes kép háttérül a távolban kopár hegylánc szolgál.

E szép fekvés mellett égalja szelid, derült, mosolygó jdllegü, — kivált míg a forró nyári nap heve a dus növényzet viruló zöldjét le nem perzseli. A ciprusfák,

szőlőhegyek, gyümölcsös kertek zöldje s az olajfák ezüstje azonban ekkor is megmarad. Jól írta Mikes, hogy olyan e vidék, „valamint egy jól megmivelt kert.“ Legjelesebb terményei: a gyapot, a nagylevelű, arannyiszínű, véghetetlen illatos dohány, a fehérbelű mézédés török dinnye, az ibolyaszínű padlizsány, mely a török konyha speciális esemegeje, az őszi barack, füge, mandula, gránát-alma, s különösen finom szőlő, melynél edesebbet, mondja búvárunk, soha sem evett. Eppen akkor folyt a szüret s így ezt is leírja. A hegyeken a szőlőt leszedvén, a szemeket a firtökröl lehuzzák s sajtságos szüreti szekerekbe dobálják. Ezek megtelvén, a városba küldik, hol a ház előtt megállva, a szemeket törőfákkal összetörök, most a szekér hátulját espra ütök s a mustot edényekbe fogván a pinczébe hordják.

De lássuk már, hogyan végezte kutatásait búvárunk?!

Konstantinápolyból este utazván el, kora reggel érkezett a rodostói kikötőbe, hol partra szállván, míg ő társaival a vendéglőbe tért, ajánló levelét Mr. Pierre Aslan osztrák-magyar consulhoz küldötte. Alig félóra múlva megjelent előtte a consul 18—19 éves fia, választékos európai öltözetben, a ki jól beszélt francziául, a mit az ottani lyceumban tanult meg. Mivel atyja családi ügyek miatt nem jelenhetett meg, fiát küldte maga helyett búvárunk kalauzolásá végett. Az élénk modoru ifju rögtön örömtöl sugárzó szemekkel dicsékedett, hogy ő benne is „magyar vér“ foly, mert atyjának nagyanyja a „madzar kiráj“-jal (egy nevezik ott Rákóczyt) ideköltözött neves családok egyikéből származott; neve Köszeghy Cecília (Cecile de Kessegh.) B-h kár, hogy az urak néhány héttel előbb nem jöttek, mondá; szegény nagymamát most két hete temették el. — 94 éves volt; az tudott ám, sok mindent beszélni az itt lakott régi magyarokról! Ép ma van a hagyaték-osztály tárgyalása, ezért nem jöhetett most az atyám.

Derék búvárunkat igen kedvesen lepte meg a török ifju e eszegeése s csakhamar igen megkedvelte őt, ki aztán a legelőzékenyebben vezette őt a magyarok utcájába, Rákóczy volt házába. De hogy is ne? Hisz ez ifju gróf Beresényi Miklós egykori ughvári tisztartójának, Köszeghy Györgynek, s titkárának, a poeta Köszeghy Pálnak egyik dédunokája vala!

hátra; palackokba töltögették a források vizeit s úgy hordták szét a közel és távol eső vidékekre elárúsítás céljából.

Vizével együtt a híre is terjedt Koritnicának, s az állam, mint egyedüli tulajdonos, jónak látott minden lehetőt elkövetni a század elején, hogy e természeti kincs értékesítse. Hozzá fogott tehát a telep rendezéséhez s építkezett. Felépítette a „Castor és Pollux.” „Remény,” és „Schweitz” czimű nyári lakokat, továbbá a „Béla-forrás” impozáns esernőjét. Később Koch Venczel bérlelnek, majd pedig Siklósnak jutott birtokába mintegy 68 ezer forint vételárért, kik újabb lakokkal gazdagították a telepet.

De a legnagyobb lendületet a pesti négy tagból álló részvénytársaság igazgatása alatt érte el; akkor emelkedett mai színvonalára; nyaraló nyaraló után épült sétányok, tánczterek s hosszan nyuló kiránduló utak létesültek, egyszóval a fürdőtelep beépült és a kor kívánalmához képest parquiroztatott. A consortium egyik lelkes tagja Huszár István készítette a nevről elnevezett „Huszár-ut”-at is, mely a telep déli részén emelkedő rengetek fenyves tetejére vezet fel, honnan fenséges kilátás nyílik a szédítő mélységben elhúzódó országra.

Huszár példája csakhamar követőre talált Gelléri Szabó János fürdőigazgatóban, ki hasonlóképen az északnyugati- és keleti oldalt képező fenyves szeldeltette át tekervényes utakkal, melyek még manapság is kedvenc kiránduló helyei a fürdőző közönségnek. Ez utak a „Gellér-” és „Hajós” utak.

A koritnicai fürdőtelep jelenlegi birtokosai Spitz és társai, kik minden lehetőt elkövetnek, hogy a közönség legkényesebb igényeit is kielégíthessék.

Az épületek közt legnevezetesebb a „Szálloda,” mely 48 szobából áll, továbbá a „Herkulánus,” hol az igazgatóság székel; esinin épület még a „Buda,” „Hungaria,” „Duna,” „Tekla lak,” „Portici,” „Hunnia,” „Emlek,” „Tisza,” „Pörpéj,” „Matuska-villa,” „Ressina,” „Béla-lak,” (gyógyosztár) „Castor és Pollux,” „Remény,” „Orvos-lak,” „Kis- és nagy Schweitz,” „Amerika,” „Stefánia,” Juhász-vendéglő, a kávéház és a gyönyörű fürdő épület.

Forrásai a „Béla-forrás,” „Ferencz József” „Zsófia” és az „Ilka” források, melyek vizét a gyomor és máj bajosok sikerrel használják.

Kiránduló helye még a fenyvesek rengetegei közt elnyúló s diszkapuvall ellátott országút, mely kigyózza fut a tejeről híres „vadász-lak”-ig, innét pedig Rózsahegyig, hol a fürdő vasúti állomása van, mintegy másfél mérföldnyire Koritnicától.

Liptómezőnek éghajlata leginkább zordon s így Koritnicáé is az; helyesen teszik tehát az odautazók, ha jó meleg ruhákkal látják el magukat. Kivételt képez az ideai fősaison; mint beszélnek, tizenkét év óta nem volt ily kedvező időjárás.

Téves azon vélekedés, mintha Koritnicza drága fürdő volna. A szobák ára naponta 60 krajczártól 3 frt 50 krajczárig emelkedik, mindegyik tiszta, világos, száraz s így egészséges. Az élelmezés sem kerül többbe, mint a főváros előkelőbb vendéglőiben.

Ami a fürdő élet élénkségét illeti, az ellen sem lehet panaszkodni, van kitűnő zenekara. Lakatos Sándor lévai ciganyprimás vezetése mellett, mely naponként 4 óráig át gyönyörködteti az üdülő közönséget, még pedig a reggeli „kúra” ideje alatt, mely tart 6 órától 8 óráig, és a délutáni „garand séta” közben 5 órától 7 óráig. Ezenkívül tartatnak tánczvigalmak is.

Kilencz óra tájban általános reggelizés, utána séta, tekézés, fürdés, zongorázás és más egyéb szórakoztató foglalkozás. Legérdekesebb „szórakoztató foglalkozás” a „hidegvíz kúra,” mely alkalommal úgy a hölgyeket, mint az urakat istenigazában „megfloutirozzák” a markos — dörzsölők.

Tizenkét órákor megszólal az András kápolna hangja, jelentve, hogy az asztalok terítve az izletes déleledthez. Ennek végeztével kiki tetszése szerint lehevredik kényelmes lakásán, vagy elbarangol a fenyvesek közé azon édesen vigasztaló reményben, hogy a délutáni

Rodostót hosszában — csaknem a közepén — egy görbe, általánosságban a tengerrel párhuzamosan, északról délnek húzódó hosszú utca szeli át, mely mintegy főutcának mondható. A török, zsidó, görög s örmény városrészeket keresztül húzódva, számos görbe mellék-utca metszi ezt keresztül a magaslattokról a tenger felé, nyugatról keletnek. Búvárunk a főutcán át a déli legészlebb keresztutcahoz érkezvén, egy kivételkép egyenes, meglehetősen széles, mérsékeltlen lejtős, jól kövezett utca nyílt meg előtte, mindkét oldalán emeletes házakkal. Az utca alsó végénél a tenger tükre csillant fel fényesen. „Itt van az örményváros vége; e szélső utca volt a magyarok utcaja! — szolt az ifju vezető. — Ezzel a sarokházzal kezdődnek a fejedelmi háza, le egész a tengerig. Még pedig a belső, baloldali házsor magának a fejedelemtnek s legfőbb hűveinek lakosztályait képezé, míg a jobboldali külső sor házaiban lakott az udvari és szolgaszemélyzet.”

Az utca teljesen úgy fekszik, mint Mikes leírja: „Mi az örmények közt lakunk. Az egész szállásaink a város szélén vannak; csak egyet lépek, — már a mezőn vagyok.”

E kellemes és egészséges fekvésű utca házaait III. Achmed szultán 1720-ban gazdag örményektől előbb kibérelé, majd végképen megvette és Rákócynak s hűveinek ajándékozta örökjoggal. Rákóczy épületeken aztán sokat javítottatott, széppítettett, sőt azokat művészi izléssel díszítetté, mint Mikes is említi, s ez mai romladozó állapotukban is látható még azokon.

A háztelek jó mélyen és pedig egyforma belső hosszúságban nyulnak be az örmény város felé. E telkeken, az udvarokon belől „minden háznak vagy egy kis kertje” — mint már Mikes írta; ezek ma is megvannak szép gyümölcsfakkal, árnyas szőlőlugasokkal. A sarokháznak, mely jelenleg parochia-épület, s a két szomszéd háznak kertjei egy nagyobb kertet képeznek, mely most a plébánosé. Rákóczy idejében e belső kertek, le egész a tengerpartra nyúló akkori főkapuig, egy területet: a fejedelmi udvart s házi kertet képezték.

Magok a házak, keleti szokás szerint, kőből s fából építve, az emeletéről itt-ott kúrgó zárt erkélyekkel. A tetőzet kupás cserépből áll. Végig menve az ut-

zene bűbajos hangjai ugys vissza esalogatják a „Béla forrás” mellett ékeskedő sétányra, hol ha akar, mégis uzsonnálhat tetszése szerint.

Az esteből 7—8 órákor kezdődik s az utána következő másfél óra hosszúig tartó séta végeztével elesenedül a pezsgő élet s nyugalomra hajlik az élvezetben kifáradt közönség, melynek száma ez ideig ötödfél százra rug. Köztük van városunk érdemes járásbírója is Löcherer Tamás leányával Janka urhölgygyel, továbbá Brones István, Holló Denesné törvszéki bíró özvegye és Kovács Anna kisasszony Tamásfalváról.

Vidám, örömteljes napokat élhet Koritnicán mindenki, épen ezért esodálkezonk, hogy ezen festői szépségű gyógyhelyet oly kevesen látogatják a többi fürdőhöz aránylag. Pedig hivattott művészek is ellátogatnak ide egyszer-máskor, hogy valódi nemes szórakozást szervezzenek a vendégszorongnak. Így például Odri és Somogyi urak hangversenyetek e hó 20-án általános tetszés és tapsvihar mellett!

Hölgyeim és uraim, ne mellőzzük mi honi fürdőinket a külföldiek kedvéért!
P. Gy.

S z e m l e.

Teljes pompájában virágozik a holt saison. A mezők zibongó életébe a cséplőgépek moraja zúg egyet-egyet, s helyenként az ősi, konzervatív berendezésű csűrőkől kihangzik még azoknak a bizonyos „régí jó idők”-nek egy megmaradt emléke: a szíjjas, kézi csépeknek monoton csapkodása. Az emberek következetesen elmondják egymásnak naponta legalább tizszer, hogy „jaj de meleg van.” — a barometer esőt jósol — karácsonyra; az uszoda és a folyó megtelek tikkadt emberekkel; az utcákon csak spéditeur szekerekkel, levélhordókkal vagy böles nyugalmu peregrinusokkal találkozol, s az egész körszél körül látható mindenségre a bágyatag kánikulai álomosság szintelen fátyola borul.

Az embernek úgy látszik, mintha a világon semmi se történne; még az egyetek köréből is legfeljebb az állatvédő egyetel szamar-osztálya tart albizottsági ülést az elvéhédtt szamarak ellátása érdekében, s a mezők síkjait ingó-ringó terményeivel kopárrá pörköli az izzó nap heve; valóban nem történik a világon semmi, semmi.

Mintha ilyenkor még talán a bolondgomba is csak Nizzában teremhetne.

* * *

Milyen üdvriadal fogadja aztán az ilyen forró unalmas légkörbe angyalszárnyakon repülő igazi, teljes, kapós ujdonságot! Új forintosok! Itt vannak, megérkeztek az új egy forintos államjegyek! Egy kissé ugyan furcsa kinézésűek, mert hogy egyebet ne mondjak: olyan helyzetben lévő angyalkákkal, mint a milyenben ezeket az új egyforintosokat tartják, én már sokszor találkoztam számos tagból álló családok gyermekszobáiban; s a „szent és sérthetetlen fej” királyi koszorújában Wünschendorfon alighanem a Zipser Tóbiás fürdősapkáját fogják felismerni. A német oldalon olvasható „Ein gulden” felirat minden betűjének valamely találékony osztrák egy-egy szó jelentőségét tulajdonított, miből egy rendkívül tréfás mondat áll össze, de a lajthántuli elmésség eme legújabb termékét Guttenberg iránti kiolthatatlan kegyeletem miatt okakodom reprodukálni.

Az egész bankó összesen annyi tanuságot

ezán a tengerig, ennek közvetlen partján néhány öl széles szegélyzet vonul, melyből 3—4 ölnyi terrasse emelkedik. Erre nyílt a fejedelmi udvar főkapuja, melyen 30 főből álló janicsár diszörtség állt őrt egy aga alatt. E kapu ma be van falazva, de a gránitkövekből kirakott terrasse, a mint azt Rákóczy készítette, ma is meg van. Erre jártak le a bujdosók a tengerpartra sétálni.

Innen búvárunk visszatérve az utca felső végébe, a házak belsejét vizsgálta meg, először is azt, melyben a fejedelem ebédlő terme van. Ennek mindjárt oldalvagyis utcai kapuja költé fel érdekeltségét, mert a keleten szokatlan, franciaiz barok-stylben készült. Mint Mikes írja, Rákóczy franciaiz, olasz mestereket is tartott udvarában s így e kaput ezekkel készítetté. A kapuzat felett egy méternyire kiszögellő védő-ernyő van, mely arra szolgált, hogy a fejedelem, ha esős időben kívánt kikocsizni, itt szárazon ülhesen hintájába.

A földszinten most egy szegény örmény lakik, mely a ház egykori nevezetességét jól tudja s dicsekszik is azzal. E lakosztály Rákóczy eselédtségének lakását képezte. Előcsarnokából szük falépeső vezet az emeletre, melyet szintén csak a cselédség használt.

Az emeleten van a fejedelem ebédlő-palotája, mely még ma is oly díszes és ép, hogy kevés tatarozással bátran fel lehetne benne teríteni, még pedig 40—50 személyre kényelmesen. Mennyezetét művésziileg összeillesztett apró, négyszögű czedrusfa-koczkák alkotják, ma már a régiségről barnultak. A padolat egyszerű fenyűdeszkázat, egykor perzsa szőnyegek borították. A terem nyugati oldalát egy tömördek nagyságu és díszes pohárszék (eredenz) foglalja el, maga egy egész építmény, bent állították össze, csak darabokra szétszedve volna kivihető. E szekrény előtt levő néhány lépésnyi széles térről — mely a szolgák s zenészeknek volt szertva — két lépésnyi emelkedés van, mely az egész terem betölti s a szolgák helyétől korlát választja el. Ez emelkedett helyen állott az urak asztala.

(Folytatása következik).

nyújt, hogy róla megtanulhatja a jámbor adófizető: hol kaphat jó festéket a zsalugáterére!

* * *

Különbén a hét legfontosabb eseménye újra egy divatos szó: Zóna.

Tudjuk, hogy legnagyobb költőink műveit s jelszavait nem kapja fel közönségünk oly mohón, mint azokat az idegen szólamokat, melyeket egy-egy alkalmas időpontban közéje dobnak. — Volt idő, midőn Magyarországon minden nevezetesség vagy indifferens vagy irrelevans volt; — volt idő, mikor a continenszen semmi sem történt a mi nem acut kérdés lett volna; — a véderő vita alatt alig volt képviselőházi szónok, a ki ne lett volna intimidálva; s volt idő, mikor határozottan a jó izlés elleni merényletnek tartott, ha valaki ignorált, nem pedig „inorált.” — Hölgyeim egy időben kivétel nélkül migrain-ben szenvedtek; — ma: már paraszt az, a ki nem nervosus; és gentlemant hol találsz gyomorhurut nélkül?

De mindezen hirneves szavak népszerűsége eltörpül a „zóna”-é mellett. Egy hét óta — mióta e korszakalkotó szó egy vaskos könyv alakjában hivatalosan át lett adva a közhasználatnak, — lehetetlenség egyébről hallani avagy beszélni. — Zónajegy, zónatarifa, zónatávolság, zónarendszer, minden zóna; — a feledi állomáson már csakis zóna-bor és zóna-szelet kapható, s most érkezik épen a sürgöny, hogy utban vannak a zóna-czipők és zóna-kalapok is.

Egyébiránt kevés szó is érdemelte meg annyira népszerűségét mint ez. Micsoda boldogságot fog ez teremteni! Hiszen a magamforma vándor-madárnak kevesebbe fog kerülni egy pesti kirándulás mint a gólyának egy őszi átköltözés. Az ember a hasára tapaszt egy 50 kros stemplit s azzal elmegy ahoza akar. Ha a házbér még emelkedni fog Rszombában, olcsóbb lesz a vasuton lakni mint helyben.

Vespucci Americo nem érdemelte meg, hogy róla egy világrészt nevezzenek el, de a mi közlekedési miniszterünk megérdemelné, hogy a zónát ezentul — barosgábornak hívják.

Szombati.

Helybeli hírek.

Városi hírek. A helyben állomásozó 12. sz. es. és kir. nehéz ütegosztály részére 1809 frt 48 kr. költség mellett építendő konyha nyilvános árlejtés útján kiadására a határidő augusztus hó 7-ének d. u. 3 órájára tűzött ki.

A 6-ik es. és kir. hadtest parancsnakság az itteni tüzérség részére egy 20 betegre való kórházat, s ezzel kapcsolatosan fürdőt kíván berendezni. Ezen helyiség bérbe vétele, esetleg egy újnak építése, osztályozása s a bérösszeg megállapítása végett, a houvédelmi m. kir. miniszter rendelete alapján, az eljárást teljesítő katonai és polgári tagokból alakított vegyes bizottság tárgyalási határnapjaul augusztus hó 6-ika tűzött ki az alispáni hivatal által.

Az 1888. XXXV. t. cz. értelmében a bor és szesz italokat kiesnyben árulók 1890. 1891. és 1892. évi italméresi adójuknak megállapítása és biztosítása iránti tárgyalás határnapját az itteni pénzügyőri biztos, a város közhízához július hó 31-ikére tűzte ki.

Rimaszombat a zóna-rendszerben. Az aug. 1-ével életbelépő zóna-rendszer díjszabását a m. áll. vasutak összes jegykiadó állomásai már megkapták. A rendszer középpontja Budapest s az ettől való távolság szerint vannak az összes állomások beosztva. Rimaszombat a XII. körbe esik s így egy személy jegy ára B-pestig 6 frt. 4 frt 80 kr. és 3 frt, az illető kocsiosztályokban. Van szomszédos forgalom is, mely szerint a leközelebbi állomás 30—15 és 10 kr. — a 2-ik állomás 40. 22 és 15 kr. A szomszédos forgalomban csak személy-, omnibusz-, vagy vegyes vonatokra érvényes kedvezményes jegyek adhatnak ki. Ha tehát ezen forgalomban valamely utas mégis a gyorsvonaton kívánna utazni, akkor az első zóna megfelelő díjait tartozik fizetni. A távolság mindig csak Budapestig, vagy Budapesttől számítatik, úgy, hogy Budapestben illetve Kelenföldön tul fekvő állomásokra való utazásoknál egy felől a Budapestig, más felől az azontul terjedő vonalak külön szakasznak tekintetnek. Ehhez képest a kiinduló állomástól a rendeltetési állomásig külön-külön szakaszjegyek váltandók. Így van ez megírva abban a vaskos kötetben, melyet az igazgatóság a jegykiadó állomásokra küldött. De azt még az állomásokon sem tudják, vajjon egy-egy távolabb eső végpontig — a meddig esetleg személy-, omnibusz- és gyorsvonatokon lehet egy folytában eljutni — adhatnak-e és minő jegyet? E mellett minden jegykiadó állomás önmagára nézve is központ, melynek első körébe a szomszédos forgalom állomásai esnek. A rimaszombati zóna-rendszer a következő:

- I. Feled, Rimabánya, Várgede, Nyústyá 30, 15, 10. illetőleg 40. 22. 15 kr.
- II. Füle, Bánréve, Putnok, Tiszolez 1 frt. 80 kr. 50 kr.
- III. Losonez, Tornallya 1 frt 50 kr. 1 frt 20 kr. 75 kr.
- IV. Szentpéter 2 frt. 1 fr 60 kr. 1 frt.
- V. Miskolez, Rozsnyó 2 frt 50 kr. 2 frt. 1 frt 25 kr.
- VI. Dobsina 3 frt. 2 frt 40 kr. 1 frt 50 kr.
- VII. Sziács 3 frt 50 kr. 2 frt 80 kr. 1 frt 75 kr.
- VIII. Hatvan, Szerenes 4 frt. 3 frt 20 kr. 2 frt.
- XI. Kassa 5 frt 50 kr. 4 frt 40 kr. 2 frt 75 kr.
- XII. Budapest 6 frt. 4 frt 80 kr. 3 forint.
- XIII. Debreczen 7 frt, 5 frt 30 kr., 3 frt 50 kr. stb. Az árak személyvoatokra vannak számítva. Az első osztályon minden következő zóna 50, — a második 40 és a harmadik 25 krajczárral magasabb, Tehát e

számokat alapul véve, csak azt kell tudnunk, hogy hányszorosa a zóna számjával megszorozva az alapszámokat, kijön a jegy ára. Pl. az ötödik zónába 2 frt 50 kr, 2 frt, 1 frt 75.

Adomány. Theöreök Vilma miskolci előkelő úrnő a helybeli protestans egyesült gimnázium tanári nyugalmidjintézete javára öt frtot adományozott. Fogadja az erszényét önként önzetlenül megnyitó, és művelt lelkű hölgy az intézeti előjárás forró haláját.

A helybeli pénzügyi igazgatóság mint értesülünk, a régi megyeházban lesz elhelyezve. Mivel azonban a meglévő helyiségek nem elégségesek, a hátsó rész kiépítése vált szükségessé. Ez irányban megindultak ugyan már a tárgyalások, de ez idő szerint még befejezést nem nyertek.

A Losonczi állomásozó 25 gyalogezred a kassai hadgyakorlatokhoz részt veendő, folyó hó 29-én indul állomásozni s még aznap városunkba érkezik. 30-án reggel tovább mennek Tornallya felé, honnan 31-én indulnak Kassára.

A kedden este tartott térszép számú közönséget esalt a Szécsényi-kert köröndjére. Tánc ezuttal nem volt, — de annál szívesebben hallgatták Palcz zenéjét, — kiről megjegyezhetjük, hogy a legörvendetesebben halad s a kiseretben is jelentékeny a javulás.

A helybeli férfi szabó ifjuság f. hó 28-án nyári táncmulatságot rendez, 30 kros beléptidj mellett. A tiszta jövedelem a Tompa szoborra fordítatik.

A rimaszombati vadásztársulat 1889 július 18-án Rimaszomban közgyűlést tartott, melynek határozatai a következők: 1. A vadász-idény beállta folytán, a közgyűlés elhatározta, hogy a fogoly vadászat, az összes társulati vadászterületeken augusztus 15-éig feltétlenül tilos leend. — Augusztus 15-től pedig az összes vadászterületeken szabad lesz. A nyúl vadászatra nézve határozatot, hogy augusztus 15-től kezdve a nyúl vadászat a Rimaszombati városi vadászterületen, a Rima folyón innen baloldalon a szőlőig, — továbbá a Fazekas-Zsaluzsány—Mastincezi, Pongyelok és Nagy-Szuha határos vadászterületeken a Majsai kerülő házig megengedett lesz, ellenben október 1-éig, a többi vadászterületeken mindenütt, feltétlenül tilos leend, s tett indítvány folytán még elhatároztatott, hogy azon társulati tag, a ki a vadásztársulat fentebbi határozata folytán tilos időben és területen nyulat lő, a társulat köréből kizáratik, s erről társulati tagok, alkalmazkodás végett jegyzőkönyvi kivonattal értesítendők. — 2. A közgyűlés a tett indítvány folytán, azon határozatot emeli érvényre, hogy az őz-suta lövése, feltétlenül tilos leend mindekor, a Szabadkai, Tamásfalvi, Apáti, Majsai vadászterületeken, s a véletlenségből elejtett őz-sutaért, ezen vadászterületeken, a meglévő, a társulati pénztárba 10 frt bírságot lesz köteles befizetni.

Különlegesség. Éz ezim alatt Kósa József a „népszínház buffója” hegedű és gordonka hangversenyt hirdetett e hó 17 és 18-ára, a falragaszokon megjegyezve, hogy művészete legfőként e két magas tőkélyű hangszeren egyszerre való játszásban rejlik. Semmi sem természetesebb, mint hogy e „különlegesség” meghallgatására tekintélyes számu intelligens közönség gyűlt egybe a Gömöri szálló nyári helyiségébe. A hegedű és gordonka művészből semmit sem láttunk. — hallani azonban hallottunk oly mély és erőteljes basszust, mely a közönséget bámulatba ejtette. Ez azonban még nem művészet s nem is jögezim arra, hogy egy népszínházi buffó (?) egy oly természeti adománnyal, melylyel a művészi szépet produkálni nem lehet, s legfőbb mint különlegesség érdemel figyelmet — hangverseny körútra induljon. Különben az sem lehetetlen, hogy Kósa ur jelenleg nem tartozik a népszínház kötelekébe.

Iparos ügyesség. Aztán ne mondja senki, hogy iparosaink semmit sem tudnak, sem mire sem képesek. Csak nem rég dicsértük meg Hollósy iparos polgártársunk egyes asztalos tanonez fiát, ki oly szép szekrényt készített a budapesti iparostanulók kiállítására, — most Gees István helybeli szabómesterről kell — őt megillető — elismeréssel szólnunk. Fájdalom, egy kissé későn, de hát nem is esuda. Hiszen lapunk azért, hogy félezer-nél több előfizetője van, még eddig nem fizetheti búsan munkatársait, (habár a szellemi munkás is kapogtja már nálunk méltó bért,) s nem tarthat lapunk külön egy-egy újdonságirót, a ki más foglalatosságát mellőzve, mindenfelé ugrifúleskedhessék. No de ha kissé elkésve is, örömmel jelentjük, hogy nevezett szabómester polgártársunk a vendégszerető házáról és művelt lelkületéről ősmert jánosú Nyári báró családnak Kolozsvárott jogászokodó szellemes fia részére, a ki nem rég egy igen előkelő erdélyi család gyermeke lakóján volt vőfély, egy kétezer forint értékű díszes magyar öltözetet készített. Kár, hogy az idő rövidsége miatt Gees István valamely — üzleti kirakatban nem tehette ki közszemlére a ragyogó ruhát. Sajnos, hogy e remek öltözetet a daliás báró ifjun csak fényképen láthattuk, azonban így is szereshettünk magunknak némi fogalmat egyrészt a daliás alakú szép termetről, másrészt a gyönyörű díszruházatról!

„Messze vándoroltam” így kezdi koszorus költőnk Petőfi Sándor egyik szép költeményét. „Sokáig utaztam, ungot berket bejártam, bejártam Tolná-Baranyát” elmondhatná magáról az a kis újság, mely Kovács Zsigmond helybeli polgár leánykájának a napokban érkezett. Ez a kis újság nem a helybeli postahivatal hibájából. (És ezt örömmel konstatáljuk, mert a helybeli postafőnök és posta tiszturak, habár a sok dologra kevesen vannak, igen buzgón és lelkiismeretesben teljesítik nehéz feladataikat, a mint erről több ízben és gyakorta személyesen volt alkalmunk meggyőződni.) Mondom, ez a kis újság 1888 azaz ezernyoczszáznyolezvannolez augusztus hónap-tól fogva Budapestről 1889 azaz a jelen évi Julius hónap 19-ik napján érkezett meg. Ez ugyan a mai telegramos, telefonos, gyorsvonatos és biziklis világban a legesodáltozottabb dolog közé tartozik.

Aprócsképrő jószágok sértegetését gyakran tapasztaltuk mostanában városunk némely nem nagyon népes utcaiban. Így például egy-egy szüle alig küldheti el némi apróság bevásárlása végett 6—7 éves gyermekét a nélkül, hogy 10—14 éves kamasz és neveletlen fatyúk a ntezán arcul ne ütnek, vagy meg ne verjék a nála erőlenebb gyermekekét. Több atya panaszkodott már előt-

tünk efféle botrányos dolgokról. E miatt rendőrségünket egyáltalában nem akarjuk kárhóztatni, mert hiszen annak sem lehet ezer argusszeme, hanem csak figyelmetjük az olyan elzúllott vagy zúllófélben levő kamasz suhanec atyját vagy gyámját, hogy a vásott legényeket szedje ránczba, mert ellenkező esetben sok kellemetlenséget szerezhet az érdekelt felnőttnak az, ha fia vagy gyámoltja a nála kisebb koru, magokat védni nem tudó, gyermekesek bántalmazásával föl nem fog hagyni. (Beküldötték a jánosi és kispástéri lakosok közül néhányan.)

Vármegyei újdonságok.

Kitüntetés. Schlosser Albert roznói önk. tüzoltó főparancsnokot az orsz. tüzoltó egyesület választmánya a székesfehérvári orsz. tüzoltó kiállítás bíráló bizottságába reudes tagnak választotta be.

Egyházmegyei kinevezések. Vojnár József roznói káplánt Nagy-Rőczére. — Sztrek Ede szintén roznói káplánt Murány-Hutára plébános helyettesekké nevezték ki.

Új egyházfelügyelő. A redovai ág. ev. egyház f. hó 7-én tartott ülésén Kubinyi Géza roznói főszolgabíró egyhangulag felügyelőjévé választotta. E választás nemcsak megnyugtató, de minden hazafias szellemű magyar ember előtt, ki Kubinyi Géza erélyét s hazafiságát ismeri, örömdetes.

Halálozás. ifj. Hegyessy Sándor esoltói birtokos és nejét Farkas Jolánt lesújtó bántat érte: öt éves kis fiok Miklós, mult esütörtökön elhunyt. A szerető szülők, rokonok és ismerősök részvéte kísértte a korán elhunyt kedves gyermeket sirjába.

Győri Lajos — városunk szülötte — Rimamurány-Salgó-Tarjani vasmű részvénytársasági tisztviselő, f. hó 16-án ünnepelte egybekelését Kezegen Bakos István ottani lakos Emma névű kedves leányával. — Aldás és szerenese kísérje utaikon.

A kishonti ág. h. evang. esperességi közgyűlés f. évi augusztus hó 6-án nem az eddigi szokott helyen Rima-Brezón, de Rimaszomban fog megtartani.

Anna bált tartanak az ajnácskői tündőben 1889. július 27-én. Belépti díj személyenként egy forint. — A tiszta jövedelmet a „Gömörmegyei magyar közművelődési egyesület” javára fordítják.

Kutba futl. Parobek Mária klenőci 1 1/2 éves leány, ki szüleivel együtt az ottani hegyi tanyán tartózkodott, f. hó 18-án, mint állítatik, játék közben véletlenül a kutba esett s már csak holt testét vonták ki.

Csöd. Lapunk 29-ik számában „kedvet kapott” ezim alatt említett Kiss Samuel nyustyai szatócs — kereskedő ellen — a kir. törvényszék a csőd kimondását elrendelte s az eljárás azonnal folyamatba is tétetett.

Babona. Szomorú eset tartja igazgatóságban Tornallya városa s vidékének köznépet. Tornallyai Zoltán ur kerülőjének neje mult esütörtökön tésztát főzött s a mint a falba öntötte a főtt tésztát, — vérré változott! Nem régebben A-faluban is hasonló eset történt. Természetes, hogy a nép fantáziája az ily esetekből dőghalált, sáska pusztítást, háborút stb. jósol, a babonának ezer nemét eleveníti fel s az emberek egymást rémítgetik. — Jelen esetben derék főszolgabíránk a nép megnyugtatósa ezéjából kötelességének tartotta az orvossal szoros vizsgálatot tartani, úgy a kerülőnél mint a kereskedés kben talált élelmi szereket mind kifogástalan minőségűeknek találta. A kerülőnél mintegy negyed évvel ezelőtt vette a kérdés s lisztet s egyszerre többet gyurt, úgy, hogy száraz tésztaként el is tett belőle. Ez is olyan száritott száraz tésztá volt, de nem tartotta száraz helyen a lisztet s a tésztát. Már a lisztben gombák fejlődtek. A tojással készített tésztában ismét tovább fejlődtek a gombák. Hihető, hogy a tojás a lisztgombák forró vízben történt felosztatása állította elő azt a vérhez hasonló szint mely aztán a tésztát megfestette. Külömben beható vizsgálat megállapította, hogy a tésztán, vagy benne, vérnek semmi nyoma sincs. — Dr. Török ur a meg talált lisztel próbákat tesz. Lehet, hogy sikerül hasonló tésztát előállítani.

Marhahajtó utak. Az állategészségügyi rendezéséről szóló 1888. évi VII. t. cz. és ennek végrehajtása ügyében kibocsájtott földm. ipar- és ker. minist. 40000/888. számú rendelet 57. és következő §§-ai alapján a folyó évi július hó 9-én tartott rendes megyebizottsági közgyűlés a marhahajtó utak tervezetét következőleg határozta: 1. Fő marhahajtó utak: 1. Putnok—Rimaszécs—Rimaszombat. Tiszolcz—Breznóbányai. — 2. Tiszolcz—Murány—Vernár—Poprádi ut. — 3. Vereskő—Polonka Breznóbányai ut. — 4. Osgyán—Rimaszombat—Tornallya—Rozsnyó—Kassai ut. — 5. Rimabánya—Kokova—Förgácsfala—Breznóbányai ut. — 6. Beje—Jolsva—Murányi ut. — 7. Pelsűcz—Csetnek—Nagyszlabosi ut. — 8. Jolsva—Oehtina—Csetnek—Rozsnyói ut. — 9. Rozsnyó—Hnyilecz—Iglói ut. — 10. Rozsnyó—Dobsina—Telgáti ut. — 11. Rozsnyó—Várallya—Uhorná—Szomolnoki ut. — 12. Harkács—Ujvársár—Ratkói ut. — 13. Pelsűcz—Horka—Licssei ut. — 14. Rimaszécs—Balog—Ujvársári ut. — 15. Bírőve—Tornallyai ut. — 16. Sztárnya—Aggtelek—Tornai ut. — 17. Pelsűcz—Aggtelek—Ragály—Zubogyi ut. — 18. Bírőve—Kelemér—Ragályi ut. — 19. Rimaszombat—Feled—Ajnácskő—Zabar—Egri ut. — 11. Mellék marhahajtó utak: — 1. Ajnácskő—Csoma—Füleki ut. — 2. Feled—Simonyi—Gesztete—Péterfala—Zabari ut. — 3. Simonyi—Dárnya—Hangony—Bolyki ut. — 4. Simonyi—Jéne—Susa—Uraj—Ózdi ut. — 5. Jéne—Velkenye—Sajo-püspöki ut. — 6. Bírőve—Sajo-püspöki—Ózdi ut. — 7. Rimaszécs—Czakó—Baracza—Fügei ut. — 8. Baki—Szemszuró—Uzapanyi ut. — 9. Füge—Kálosa—Vályi ut. — 10. Lénártfala—Hamva—Fügei ut. — 11. Rima-brézó—Kiette—Hrusósi ut. — 12. Osgyán—Pongyelok—Válykó—Csehbrézói ut. — 13. Nyústyá—Klenőcz—Kokova—Zlatnói ut. — 14. Nyústyá—Polom—Ploszkó—Ratkó Bisztrói ut. — 15. Ploszkó—Répás—Nandrás—Jolsvai ut. — 16. Jolsva—Kövi—Lévárt—Harkács ut. — 17. Hárskut—Dernő—Barkai ut. — 18. Dobsina—Sztaracena—Káposztafalvi ut. — 19. Pusztamező—Káposztafalvi ut. — 20. Pohorella—Helpa—Lipó-ujvári ut. — 21. Gombaszög—Szilice—Borzovai ut. — A levágásra és kereskedeésre szánt szarvasmarhák — megyénk területén — eskakis ezen utakon hajthatók s az ez ellen

vétők kihágást követvén el, törvényesen lesznek megbüntetve.

Vegyes hírek.

Dunai Ferencz beszercebányai tankerületi főigazgató rövid időn a budai új internatus igazgatójává fog kineveztetni. A jelenleg 56 éves taurferiu kiváló nyelvészeti talantum, — az európai kultur-nyelveket, irodalmokat mind ismeri s így kineveztetése szerencsés választásnak látszik, bár a kerületébe tartozó főgymnáziumok távozását élénken sajnálják.

A pénzügyi igazgatás legutóbbi szervezése alkalmával Valyi Nagy Pál pénzügyi titkár, városunk szülöttét a marmarosszigeti p. ú. igazgatósághoz helyettesse nevezték ki. Ohajtjuk, hogy a financiaiák tövises ösvényén haladjon továbbra is hasonló szerencsével.

Gyászhir. Mint mély részvétellel értesülünk, Kósch Arthur pénzügyi titkár, Dapsy Vilmos nyug. kuriai bíró veje Eperjesen folyó hó 23-án, hosszas betegség után elhunyt. A boldogult, tevékeny, munkás hivatalnok volt, s övegye, kis fia és a nagyszámu tekintélyes rokonság gyászában az ismerősök, tisztelők és jó barátok öszinte fájdalommal osztoznak.

Eredménytelen pályázat. Dr. Bernáth István országos ipariszkolai felügyelő pályá díjt tűzött ki egy a rimavölgyi egészségügyi (hygiénikus) viszonyainak kifejtését és javítását tartalmazó műre, a pályázat azonban, — melyre épen a mi orvosainknak kellett volna pályázniok első sorban — eredménytelen maradt. Értesülünk szerint az orsz. közegészségi egyesület a pályadíjat most kétszáz frankra emelte, s azt, hogy az érdeklődést országserzte felkelte, valamely egészségügyi kör v. község hygiénikus viszonyainak kifejtésére és javítására tűzte ki.

Vármegyénköl, mint a lapokból olvassuk, számosan furdöznek, így például Szilicsen tartózkodnak Sárkány Kálmán vasgyarigazgató és neje Dobsináról, Sárkány Károlyné gyártulajdonos neje, leányával és Rezsény Lenke kisasszonnyal az Csetnekről, Hámos László birtokosné Beceletről, Kishonty Józsefné gyógyszerész neje Kokováról, Pelsőci Hámos László országos képviselő Berzeteről.

Megijedtek a — zónarendszertől. A bécsiek rájöttek, hogy óriási veszedelem fenyegeti a császárvárost. ha csak a bodenbach-bécsi vasut le nem szállítja tarifáját. A nyugat és kelet személyforgalmában Bécs eddig átmeneti pont volt s az utazó idegenek nagy hasznára voltak az osztrák fővárosnak. Az új zónarendszer következtében azonban az utasok az összes északnyugati tarlományokból ép 20 márkával olcsóbban jutnak keletre Oderbergen át, mint Bessen keresztül. A jó bécsi sógorok nem szivelhetvén azt, hogy jövőre Budapest legyen a keleti forgalom átmeneti pontja: az emeltett vasutvonalon a tarifa leszállítását sürgetik. Rettenetes volna rájuk nézve, ha a magyar főváros valaha tulszárnyalna Bécsét!

Háziipar tanítás az egyetemen. Mily jelentősége és elterjedése van a kézügyesség (háziipari) oktatásnak Svédhonban, kitünik abból, hogy az upsalai egyetemen is nagy terjedelmű iparműhelyt rendeztek be, melyben az egyetemi hallgatók reggeltől estig felváltva foglalkoznak kézi munkával. Az elmúlt félévben 568 egyetemi hallgató részesült háziipari oktatásban. Kir. tanfelügyelőnk sürgetésére s tanítóink dícséretes ügybuzgalmából megyénk 116 iskolájában részesülnek a fiúk háziipari oktatásban. Külön és külön felszerelt munkaterem azonban eskakis a vashegyi iskolának van. Kivánatos azért, hogy az iskolások és iskolafentartók erre a nevelésügyi és közgazdasági tekintetben nagy fontosságú ügyre ezentul nagyobb figyelmet és áldozatot fordítsanak, s ez által a tanítók tapasztalt ügybuzgalmát fokozzák.

Menni vagy nem menni? forgatják fejükben azok, kik augusztust utazásra óhajtják fordítani. Többé nem is Párisról, mert az már biztos, hanem Londonról van szó, s erre vonatkozik a fentebbi kérdés. Mi határozottan azt felelnék: menjenek. London még nyáron is megérdemli a látogatást. A divatos világ ugyan nines ott, de a forgalom, az élet nem kevésbé élénk, az örök munka ép úgy foly, mint máskor. Az ut két nap Londonban töltönek annyi időt, a menyit lehet. Nézzék meg a Towert, a Szt. Pál templomát, Westminstert, parlamentházat, a postát és távirtdát esti 6 órakor, de belül, (a consulates eszközlő ki belépti jegyeket.) menjenek Windsorba, esetleg Oxfordba és Cambridgebe s bizony nem fogják megbánni, hogy lábukat rea tették a szabadság igazi földére.

A selyemipar hazánkban az utolsó 9 év alatt óriási haladást tett. Még ugyanis 1880-ban 71 községben 1059 család 10134 kilo gubót termelt 11062 frt értékben, 1888-ban 1389 községben 40423 család foglalkozott a selyemgubó termelésével. A termelt gubó mennyisége 703488 kilóra emelkedett, a melyért a beválásnál 724260 frtot fizettek ki, az egész országban. Egy-egy termelőre átlag 18 frt esett. Megyénk alsó két járása kiválóan alkalmas ennek a jövedelmező iparúgnak meghonosítására, s ha gazdasági egyesületeink és közigazgatásunk ezt az ügyet felkarolnák s mindenek előtt eperfaültetvényekről gondoskodnának, megyénk közvagyonosítása nagy lendületet nyerne.

Az ugorka-időszak már csak a legendák sorába tartozik. A kánikula daczára eseményes napokat élünk, mikor egy művelt ember sem nélkülözheti a mindennapi újságolvasást; kivált ha azt maga után küldheti, bármerre utazik, bárhol furdözik. Legalkalmasabb e czélra a „Pesti Hirlap”, mint a mely ma napilapjaink közt ketségtelenül a legértelmesebb. Annyi benne a táreza, ki, ezikk, nagy ezikk, mulattató karczolatok, csevegések s oly gazdag a törvényszéki és hirrovata, mint egy más lapársáé sem. Azonfelül minden szenzációsabb eseményről a legerjedelmesebb sürgöny-tudósításokat hozza. Ezt persze csak rendkívüli elterjedése folytán teheti. De meg is érdemli a pártolást, mert a mellett, hogy a legjobb lap, ugyszólván a legolesőbb is: egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. Az előfizetés a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába (Budapest, V. Nádor-utca 7. sz.) küldendő. Ugyanonnét mutatványszámokat is lehet kérni; egy hétig ingyen és bérmentve küldenek mindenkinek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Hirdetmény.

A ráhói közbirtokosság varbózi, ráhói, rimaszaluzsányi, rimalehotai és zupresi koresmaépületeket az azokhoz tartozó fekvőségekkel együtt nyilvános árverés útján örök áron fogja eladni. Ez az árverés **folyó évi augusztus hó 5-én reggeli 9 órakor Varbócson** fog megtörténni. Az árverezni szándékozók 10% bánatpénzt tartoznak előre lefizetni. 1—2

Haszonbérleti hirdetmény.

Klenőcz mezővárosában lévő, s a város közepén fekvő „Vendégfogadó“ s hozzá tartozó mézarszék 25 hold legelővel, ugy szintén a nevezett vendégfogadó mellett külön lévő bolt helyiség lakással, istállóval, fászsímmel, kamarával és raktárral együtt vagy külön **1890. január 1-től** több vagy kevesebb évre haszonbérbe kiadó.

A haszonbérbe venni szándékozók az alább írottáknál legkésőbb **augusztus 24-ig** jelentkezzenek.

Osztricia Márton, mint megbízott.

A legkitünőbb valamennyi rovar ellen!

Ezen legujabb kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztít el lakásokban, konyhákban és vendéglőkben mindennemű férget, nemkülönben háziállatainkon, istállóknban, növényeken, üvegházakban és kertben.

Valódi minőségű „ZACHERLIN“ csak névalírás és védjeggyel ellátott eredeti palackokban árultatik, mi nyitott papírosban méretük ki, az sohasem „Zacherl“-féle különlegesség!

ZACHERL J. Bécs. I. Goldschmiedgasse 2.

Kapható a következő cégekknél:

Rimaszombatban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél.

Jolsván: Hoffmann Miksánál.

Losoncson: Kirchner Danó, Kirner József, Szlavy Lajos, Zwidit J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutcseska Danónál.

Nagy Réczen: Dedinszky J. és Nandrassy Gy.-nél.

Nyústyán: Groszberger Ignácznál.

Pelsüczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekete Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyón: Fábry Károly, dr. Pösch József gyógyszerész és Farkas és Laghoffernél.

Tiszolczon: Böhm Józsefnél. 7—10

Tornallyán: Urszinyi S. gyógyszerésznél.

Hirdetmény.

3584. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Jakab László s neje** végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Otrokoos községben fekvő otrokoosi 4 sztjk. A 1—8 sor sz. a. ingatlanokból Jakab László illető felerészére 1071 frt — otrokoosi 99 sztjk. foglalt Jakab László nevének álló 70/a. 164/b. hrsz. 99 frt, és az otrokoosi 71. sztjk. foglalt 33/b. 195. 271 hrsz. mál Jakab Lászlót illető $\frac{8}{14}$ házbéretáni jutalekra az árverést 10 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis otrokoosi 4 szt. birtokra 107 frt 50 kr, Otrokoosi 99. sztjk. birtokra 9 frt 90 kr, otrokoosi 71. számú telekkönyvi birtokra 1 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi máj. hó 24. napján. A rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság.

Hänrich, kir. tszéki bíró.

Fürdő eladás.

A putnoki jó karban lévő **fürdő** kedvező feltételek mellett örök áron eladó, értekezhetni **G. F.** tulajdonossal ugyanott.

Hirdetmény.

2063. szám. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Farkas Jánosné sz. Simon Zsuzsanna** hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 54 frt 8 kr. adókövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Trizs községben fekvő a trizsi 31. sztjk. foglalt Farkas Jánosné szül. Simon Zsuzsanna nevének álló 26. 238 362, 420, 665, 839, 1002. 1085. 1130/a. hrsz. beltelek 24. sz. házra és szántóföldekre az árverést 342 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Trizs községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 34 forint 20 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában

kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi márt. hó 23-án.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

1754. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gál János és Szedlák Fani** végrehajtónak **Csurda László** uraji lakos végrehajtást szenvedő elleni 41 frt 70 kr t kökövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Uraj községben fekvő az uraji 116. tjkvben foglalt Csurda László nevének álló A. 1—16 sor sz. a. $\frac{2}{8}$ urb. telekre és 5. számú házra az árverést 1002 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 22 ik napján d. e. 10 órakor Uraj községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 100 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. márcz. hó 9 ik napján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Hänrich, kir. tszéki bíró.

A földbirtokos és termelő közönségnek.

Van szerencsénk a földbirtokos és búzatermelő közönséget ez idén is figyelmeztetni, miszerint mi mindenkor eladó búzakészleteikre reflectálunk, s mint az utolsó kéz, mindig a lehető legmagasabb napi árakat fizethetjük, miért is kérjük, hogy eladási ajánlataikkal bizalmasan hozzánk fordulni sziveskednének, hogy a közvetlen érintkezés összes előnyeit ez által maguknak biztosíthassák. — Részünkről a legsimább lebonyolításról és couláns eljárásról biztosíthatjuk.

Tornallya s környékére nézve felhatalmaztuk **Deutsch Mór** urat, hogy a búzabevásárlást számunkra a lehető legmagasabb napi árakon eszközölje.

Losonezi gőzmalom.

Utánnyomat nem fizettetik.

3—4

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turja-remetei és rimaszombati osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménlovak részére **1889. november 1-től, 1890. október végéig** szükségelendő:

takarmány és egyéb élelmi cikkek

biztosítása végett **1889. augusztus hó 29-én** délelőt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog ezen méntelep számvevő irodájában megtartatni.

A szállítás feltételei a nevezett irodában valamint a méntelep osztályoknál szerezhetők be.

1—2

FLEISCHER és TÁRSA

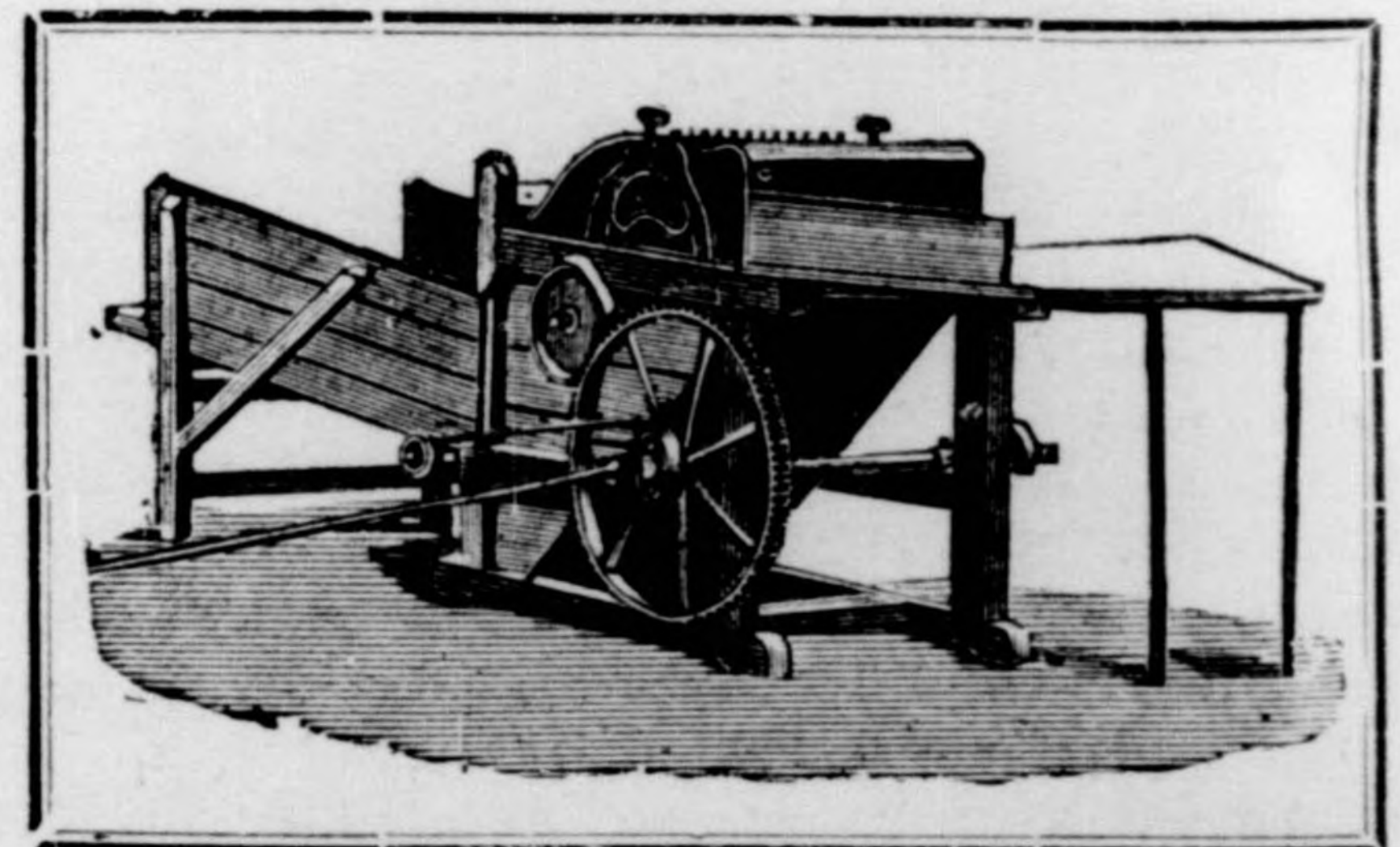
gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat**. — **Szeszgyárberendezéseket**, m. péld. **Henzefőzők, kavará-készületek, maláta- és burgonya-zúzókat** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**. **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

4—6